

ارزیابی پاسخ ریشه دهی قلمه های ساقه و ریزقلمه های درخت شیشه شور (*Callistemon viminalis*) برای تکثیر انبوه تجاری

پاسخ ضعیف ریشه دهی در ریز ازدیادی مثل تکثیر سنتی گیاهان یک مانع اصلی است. محققان و خزانه داران در جستجوی روش های کاربردی برای بهبود انگیزش ریشه در گونه های سخت ریشه زا هستند. شیشه شور *Callistemon sp.* یک بوته زینتی جذاب و مردم پسند با مشکلات ویژه ریشه دهی در برخی گونه ها است.

در مطالعه حاضر افزونگی انبوه شیشه شور از طریق شرایط درون شیشه ای و برون شیشه ای با یکدیگر مقایسه شدند و غلظت های مختلف ایندول-۳- بوتیریک اسید - IBA - برای ریشه دهد قلمه ها و ریزقلمه ها بهینه سازی شد. قلمه های چوب نیمه سخت با IBA در غلظت های ۰، ۲۰۰۰، ۴۰۰۰، ۶۰۰۰ میلی گرم در لیتر به مدت ۵ ثانیه تیمار شدند. سپس آن ها در بستر ریشه زایی شامل ماسه شسته تحت مه پاش تنظیم شده به مدت ۲ دقیقه اسپری در هر ۴۰ دقیقه قرار داده شدند. همچنین ریزقلمه ها در محیط کشت پایه MS (موراشیگ و اسکوگ) یا ۱/۲MS غنی شده با ۰،۲،۴،۶ میلی گرم در لیتر IBA کشت شدند و احتمال انگیزش مستقیم ریشه دهی روی آن ها مورد بررسی قرار گرفت. مطابق نتایج می توان بیان کرد که تکثیر رویشی *c.viminalis* می تواند به طور موثری با استفاده از قلمه های چوب نیمه سخت پیش تیمار شده با IBA ۲۰۰۰ میلی گرم در لیتر تحت شرایط سیستم مه پاش انجام شود. همچنین کشت درون شیشه ای ریزقلمه های *c.viminalis* ممکن است موجب افزایش گیاهچه های ریشه داده شود ولی به دلیل مراحل ملال آور استرلیزه کردن، فرایند طولانی تر و هزینه بیشتر ممکن است دلسرد کننده باشد.

روش کار شرح داده شده در اینجا در مورد قلمه ها موجب ریشه دهی سریع، گیاهان ریشه دار شده بزرگ تر در مدت زمان کوتاه تر، تکنیک خیلی آسان تر و دوره سازگاری کوتاه تر در مقایسه با ریزقلمه ها است. همه این فاکتورها ممکن است از نظر تجاری حائز اهمیت باشند.

واژه های کلیدی: *Callistemon viminalis* (گیاه شیشه شور)، ریشه دهی، قلمه، ریزقلمه.